

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

PEADIREKTOR

OTSUS

30.01.2004 nr 2-KO

Koondumisele nr 01-ko/2004 Lemminkäinen Oyj/AS Talter loa andmine

Koondumine

07.01.2004.a. esitas Lemminkäinen Oyj esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt Lemminkäinen Oyj omandab 31.12.2003.a sõlmitud aktsiate ostumüügilepingu alusel NCC Roads Holding AB-lt AS-i Talter aktsiad. Tehingu tulemusel saavutab Lemminkäinen Oyj valitseva mõju AS-i Talter üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 12.01.2004.a Lemminkäinen Oyj ja AS Talter koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osaline ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ja ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Lemminkäinen Oyj ja AS Talter.

Lemminkäinen Oyj on Soomes registreeritud äriühing ja kuulub Põhjamaade suurimate ehitusettevõtjate hulka. Lemminkäinen Oyj tegeleb ehitusalal tsiviilehitusega, sellega seonduvate tehniliste teenuste pakkumisega, ehitusmaterjalide tootmisega. Lemminkäinen Oyj kontserni kuuluvad tütarettevõtjad asuvad Saksamaal, Norras, Rootsis, Soomes, Ungaris, Poolas, Venemaal, Leedus, Lätis ja Eestis. Eestis omab Lemminkäinen Oyj kontsern äritegevust Lemminkäinen Eesti AS-i, AS-i Rajar TL ja Tekmanni Eesti OÜ kaudu. Lemminkäinen Eesti AS on Lemminkäinen Oyj tütarettevõtja, kes tegeleb peamiselt üldehitustöödega, ehitusmaterjalide impordi ja müügiga. AS Rajar TL on kontserni kuuluva Tielinja Oy tütarettevõtja, kes tegeleb teekattemärgistustöödega. Tekmanni Eesti OÜ on kontserni kuuluva Tekmanni Oy tütarettevõtja, kes tegeleb soojus-, vee-, ventilatsiooni-, tulekustutus- ja tuletõrjesignalisatsiooni-, elektrivõrkude montaaži ning hooldustöödega ja samuti töödega, mis on seotud mobiilsidevõrkude tugijaamade ehitamisega.

AS Talter tegeleb teede ehitamise, remondi ja hooldamisega, asfaltbetoonisegude tootmise ja müügiga. Lisaks sellele paigaldab äärekive, torustikke, liiklusväravaid, teepinnasetöid ja lumetõrjet. Peatöövõtjana tegeleb AS Talter insener-tehniliste töödega (gaasi-, vee-, ja kanalisatsioonitrasside ehitamine, sildade ja viaduktide ehitamine ja -remont jms) projektijuhtimise meetodil. AS-il Talter tütarettevõtjad puuduvad.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

Lemminkäinen Oyj 2002.a majandusaasta ülemaailmne käive oli 19,6 miljardit krooni.

AS Talter 2002.a majandusaasta käive Eestis oli 426,9 miljonit krooni. Ettevõtja, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis. Seega kuulub Lemminkäinen Oyj ja AS Talter koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ning kasutustingimuste, tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala kogu Eesti territooriumil või selle osal.

Koondumise osalised Lemminkäinen Oyj ja AS Talter tegevusalad Eestis ei kattu. Seega puuduvad horisontaalselt mõjutatud kaubaturud majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 "Koondumise teate esitamise juhend" § 7 lg 3 p 1 mõistes.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 "Koondumise teate esitamise juhend" § 7 lg 3 p 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb üks koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, mis on tootmise või kauba turustamise eelneval või järgneval tasandil seotud kaubaturuga, kus tegutseb koondumise teine osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ning koondumise osaliste või nendega samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate turuosad on eelneval või järgneval kaubaturul kokku vähemalt 25%.

Käesoleva koondumise puhul on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks teekattemärgistus. Lemminkäinen Oyj kontserni kuuluva Tielinja Oy tütarettevõtja AS Rajar TL tegeleb teede, tänavate, parklate ja spordirajatiste märgistustöödega. Koondumise teate kohaselt AS-i Rajar TL käive Eestis 2002.a oli [...] miljonit krooni ja tema turuosa teekattemärgistuse kaubaturul ligikaudu 29%.

AS Talter, kelle üle omandatakse valitsev mõju, ei tegutse teekattemärgistuse kaubaturul vaid on 100% teekattemärgistuse tööde tellija. Koondumise eelselt müüs AS Rajar TL oma teekattemärgistuse töödest aastas kuni [...]% AS-ile Talter, mis moodustas AS-i Talter teekattemärgistustööde kogu tellimustest ligikaudu [...]%. Teekattemärgistuse kaubaturul on ettevõtjate tegevuspiirkonnaks kogu Eesti territoorium. Seega, antud koondumise puhul piiritletakse geograafiliseks kaubaturuks teekattemärgistus Eestis.

Koondumise teate esitaja hindab Eesti teekattemärgistuse kaubaturu mahuks 2002.a ligikaudu 20 miljonit krooni.

Konkurentsiameti poolt läbi viidud kaubaturu uuring kinnitas, et teekattemärgistuse kaubaturu maht Eestis 2002.a oli ligikaudu 20 miljonit krooni ja turul tegutsevad suuremad ettevõtjad olid AS Signaal (turuosa [...]), AS Rajar TL (turuosa 29%), OÜ Citymark (turuosa [...]), AS Teede REV-2 (turuosa [...]).

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turguvalitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi on turguvalitsev ettevõtja, kellele kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest või kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Eesti teekattemärgistuse kaubaturul tegutseb koondumise osalistest Lemminkäinen Oyj oma kontserni kuuluva Tielinja Oyj tütarettevõtja AS-i Rajar TL kaudu 29%-lise turuosaga. AS Talter teekattemärgistuse töid ise ei teosta. Kuna AS Talter tellib teekattemärgistuse töid allhanke korras AS-ilt Rajar TL, võib koondumise tulemusel AS-i Rajar TL positsioon teekattemärgistuse turul tugevneda. AS-i Talter teekattemärgistuse tööde tellimismahu suurenemine kuni 100% AS-ilt Rajar TL võib kaasa tuua AS-i Rajar TL turuosa suurenemise kuni 33%-ni. Koondumise tulemusel jääb AS-i Rajar TL turuosa alla 40% ja turguvalitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 mõistes ei teki. Peale AS-i Rajar TL tegutsevad teekattemärgistuse kaubaturul arvestatava turuosani jõudnud konkurendid AS Signaal, OÜ Citymark, AS Teede REV-2. Lähtudes eeltoodust ja arvestades teekattemärgistuse kaubaturul konkurentide arvu, nende turupositsiooni, majanduslikku ja finantsjõudu, ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba Lemminkäinen Oyj ja AS Talter koondumisele.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul sellest teada saamise päevast, kui isik pidi otsusest teada saama (Halduskohtumenetluse seadustik § 9).

Peeter Tammistu